

Ohlédnutí za konferencí ODPOVĚDNÉ VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ 2021

Svět veřejných zakázek se neustále proměňuje, přičemž mezi aktuální trendy náleží rozvoj strategického zadávání veřejných zakázek a podpora inovací ve veřejných nákupech. Tak lze shrnout příspěvky a diskuse, které dominovaly již šestému ročníku konference Odpovědné veřejné zadávání 2021.

Skutečnost, že udržitelné nákupy jsou jedním z předních témat napříč Evropou, tentokrát potvrdili vystupující ze Švýcarska, Rakouska a Polska. A byť jsou národní přístupy odlišné, jednoznačně sledující společný cíl – jak v současném rychle se měnícím světě strategicky využívat miliardy Eur ve veřejných nákupech ve prospěch dosažení širších společenských a zejména environmentálních cílů. Apel ke změnám ve veřejných nákupech zazněl i ze strany zástupkyně Evropské komise (EK) – podpořený přehledem iniciativ EK ve prospěch inovací ve veřejném zadávání.

Letošnímu ročníku pak vedle inovací dominovalo téma udržitelných nákupů v ICT a v oblasti stravování. Nechybělo ani pět veřejných zakázek, které v tomto roce představovaly nejlepší praxi v zohlednění aspektů OVZ ve veřejných zakázkách v České republice.

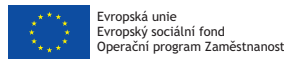
Na mezinárodní konferenci v Lichtenštejnském paláci za Českou republiku mj. vystoupil i předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Mlsna. O odpovědném zadávání říká následující: *"Veřejné prostředky mohou být díky odpovědnému zadávání přidánou hodnotou nejen jednotlivcům, ale i společnostem jako celku, a to v rozličných aspektech. Jako takové, se odpovědné zadávání stává interdisciplinárním institutem, který přesahuje svým*

významem a dopadem oblast veřejného zadávání."

Ocenění za přínos odpovědnému veřejnému zadávání v České republice si z rukou státní tajemnice Ministerstva práce a sociálních věcí, Ingrid Štegmánové, převzali zástupci oceněných organizací: Univerzita Karlova, Vysoké učení technické v Brně, Liberecký kraj a Městská část Praha 14.

Key note přednesl soudce švýcarského Nejvyššího správního soudu, **Marc Steiner**. Doktor Steiner přiblížil na příběhu švýcarského SOVZ to, co označuje za změnu paradigmatu ve veřejném nakupování. Od přístupu, kdy jsou aspekty udržitelnosti vnímány jako "verga-befremd" (tedy něčeho, co s veřejnými zakázkami nesouvisí) k integrální součásti samotného účelu regulace veřejných nákupů. Tento posun nedokládají jen změny v legislativě v zemích EU podléhající bezprostředně evropským zakázkovým směrnicím, ale rovněž další národní legislativy (jako je ta švýcarská), mezinárodní dokumenty jako GPA a nakonec i rozhodovací praxe ESD, která v rozhodnutí Tim (C-395/18) konstatovala, že „Unijní zákonodárce tím, že v odstavci 2 tohoto článku (pozn.: čl. 18 Směrnice) stanovil, že hospodářské subjekty musí při plnění zakázky

splnit povinnosti v oblasti práva životního prostředí, a sociálního a pracovního práva, hodlal tento požadavek povýšit na zásadu, která je na stejné úrovni jako ostatní zásady uvedené v odstavci 1 tohoto článku, a sice zásady rovného zacházení, zákazu diskriminace, transparentnosti, proporcionality a zákazu vyjmout zakázku z působnosti směrnice 2014/24 nebo uměle omezit hospodářskou soutěž“. Více [zde](#).

V kontextu evropských klimatických iniciativ Dr. Steiner podtrhl, že je nemyslitelné, aby veřejné nakupování stálo stranou politik a strategií, které mají napomoci zmírňovat dopady klimatické změny, tedy například Zelené dohody pro Evropu.

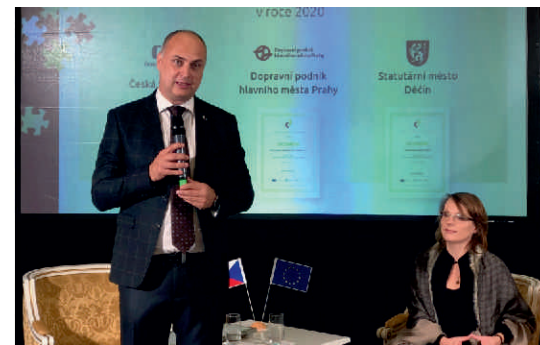

Na key-note navázaly prezentace o úpravě a podpoře OVZ v Rakousku a Polsku. **Marcin Skowron** z polského UZP zmínil nejen tlak veřejných zadavatelů v oblasti pracovněprávních vztahů, ale například i zákonnou úpravu, která jednak klade vybraným zadavatelům povinnost provádět před zadáváním veřejných zakázek analýzu potřeb a předpokládá i novou Národní nákupní politiku, která by měla být zpracována a schválena do konce letošního roku. Rakouskou zkušenost s povinným OVZ, jakož i významem centrálního kompetenčního centra pro OVZ, zprostředkoval Gerhard **Martin Weiner**, vedoucí platformy [NaBe](#).

Příspěvek k udržitelným nákupům v oblasti ICT

Dopoledne ještě účastníci vyslechli prezentace vztahující se k udržitelným nákupům v oblasti ICT. Komplexní dodavatelské řetězce výpočetní techniky v sobě skrývají celou řadu rizik - hrozby kontaminace životního prostředí (mj. i spodní vody a ovzduší) toxickými látkami v souvislosti s dobýváním nezbytných minerálů a jejich zpracováním či výrobou jednotlivých komponentů. Tyto fáze i následná kompletace zařízení pak mohou skrývat rizika z hlediska

pracovněprávních standardů, bezpečnosti zaměstnanců atp. **Bart Devos** představil iniciativu obchodníků a výrobců Responsible Business Alliance a **Dmytro Kapotia** prezentoval nástroj TCO - štítek osvědčující soulad produktů v sektoru ICT s environmentálními i lidskoprávními standardy. O praktickou zkušenost s uplatňováním sociálních a environmentálních požadavků při nákupu ICT (jmenovitě laptopů) se podělil **Martin Rajman** z České televize.

Jak na stravování udržitelně?

Otázku, jak prostřednictvím veřejných zakázek vykročit směrem k udržitelným potravinovým systémům, se pokusil uchopit z různých úhlů pohledu jeden z odpoledních bloků konference *Jak na stravování udržitelně?*

Jakub Kodým, vedoucího oddělení interních nákupů Evropského parlamentu uvedl, že v Evropském parlamentu v poslední době nakupovali stravovací službu s hodnocením v poměru kvalita 70 % : cena 30 %, přičemž 20 bodů v rámci kvality připadlo na podíl čerstvých, místních, sezónních a fairtrade produktů. Čerstvé produkty byly i mezi minimálními požadavky, stejně jako určitý počet sezónních, veganských a raw jídel, což se často projeví zkrácením dodavatelských řetězců. A podstatná je i zpětná vazba, kterou poskytují

dodavatelům, kteří v soutěži neuspějí. Jakub Kodým dále uvedl, že na základě evropské judikatury nelze pouze omezit dojezdnost počtem kilometrů. Takové kritérium je vždy třeba doplnit dalšími aspekty, například uhlíkovou stopou.

Adéla Havlová z Havel&Partners představila § 37a ZZVZ, účinný od 1. ledna 2022 umožňující jako podmínku účasti stanovit potraviny místní nebo regionální z krátkého dodavatelského řetězce a výkladové stanovisko, které k němu vydala expertní skupina MMR. Ve vztahu k budoucí novele § 19 odst. 3 ZZVZ otevřela

 Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

 MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

 Odpovědné
veřejné zadávání

otázku sčítání předpokládané hodnoty nakupovaných potravin na úrovni tří-místných CPV kódů. Změny legislativy představují příležitost, aby se zadavatelé podívali na nákupy potravin nově, koncepčně a snažili se jejich prostřednictvím dosáhnout více než jen prosté zajištění dodávky.

Program Skutečně zdravá škola / Skutečně zdravá jídelna a jeho kritéria, které představil ředitel programu, **Tomáš Václavík**, si kladou za cíl podporovat kulturu udržitelného a zdravého stravování ve veřejných institucích. Důležité je podle něj i zamezit plýtvání s potravinami. A jako klíčovou vidí participaci, komunikaci i osvětu. Hodnotových změn totiž nelze dosáhnout bez soustavného vzdělávání všech aktérů – personálu škol, kuchařek, strážníků, ale i dodavatelů.

Lidia Capparelli představila z publiku komplexní přístup k nákupu používaný

centrálním zadavatelem Consip v Itálii, prostřednictvím kterého zadavatel obdrží potraviny sezónní (v souladu s kalendářem Ministerstva zemědělství), z ekologické produkce, čerstvé ovoce a zeleninu. A jedním z prvků komplexního schématu kritérií kvality (ohodnocených přibližně 8 %) je i dojezdová vzdálenost do 150 km a dodání potravin vozidly s nízkými uhlíkovými emisemi. Kritéria tak propojují výrobní fázi i fázi dodání potravin, zohledňují tak celý životní cyklus potravin a neporušují zásadu nediskriminace.

Udržitelný přístup ke stravování bude v návaznosti na to, co na konferenci zaznělo, dále rozvíjen v rámci Platformy OVZ. Cílem je poskytnout pro zadavatele v České republice požadavky na sezónní ovoce a zeleninu navázané na oficiální kalendář sezónnosti, včetně požadavků na čerstvou sezónní produkci využitelné v zadávací dokumentaci.

Pozvánka na konferenci

9. prosince se koná konference Předcházení vzniku odpadů, na které za Ministerstvo práce a sociálních věcí vystoupí Regina Hulmanová, expertka na cirkulární ekonomiku a odpadové hospodářství v rámci projektu OVZ a uvede příspěvek týkající se cirkulárních aspektů v OVZ pod titulem: **Kde se cirkulární a sociální aspekty setkávají a doplňují v odpovědném veřejném zadávání.**

Cirkulární veřejné zadávání přináší příležitost zadavatelům adaptovat způsob nakupování na výzvy týkající se změn klimatu, surovinové nedostatečnosti a ovlivnit dopady na životní prostředí. Lze však přistupovat k nakupování i v širším kontextu, a to propojením cirkulárních či zelených aspektů s aktuálně nezbytnými sociálními aspekty. Na příkladu nákupu nábytku si je možné uvědomit, že se tato témata nevyklučují, ale naopak doplňují. Více [zde](#).

Záznam konference i veškeré prezentace jsou k dispozici na webu Institutu OVZ [zde](#).

Institut odpovědného veřejného zadávání

**Institut
odpovědného
veřejného zadávání**

V rámci Institutu OVZ nabízíme dne 14. prosince od 9.00 - 11.00 online seminář **Udržitelným stravováním ke skutečně zdravému regionu.**

Na tomto semináři se dozvíte, jak využít příležitosti udržitelného přístupu ke stravování. Představíme program Skutečně zdravá škola / Skutečně zdravá jídelna, který podporuje veřejné stravování, jež strážníkům nabízí zdravé a chutné pokrmy připravené z čerstvých sezónních produktů od zemědělců z regionu. Nabídneme cestu, jak prospět zdraví obyvatel, podpořit udržitelné potravinové systémy, ale i místní farmy a malé podniky a tím ekonomiku regionu a místní komunitu.

V rámci semináře se můžete těšit na následující témata a otázky:

- Kritéria programu Skutečně zdravá škola / Skutečně zdravá jídelna
- V čem spočívá udržitelnost a proč je tak důležitá?
- Lze do škol a jídelen veřejných institucí nakupovat sezónní, čerstvé potraviny a ekologickou produkci?
- Jak spolupráce jídelny s programem SZŠ/SZJ probíhá a co vlastně obnáší?
- Jak vypadá začátek spolupráce jídelny s programem?
- Jakou podporu dostane jídelna na své cestě k udržitelnosti od programu SZŠ/SZJ?
- Projeví se přechod k udržitelnosti na ceně pokrmů a v provozních nákladech?
- A jaké jsou další přesahy a přínosy v oblasti participace, osvěty, místní komunity?

Na seminář se registrujte [ZDE](#).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Odpovědné
veřejné zadávání

ZE ZAHRANIČÍ

Ocenění Procura+

Projekt **Jihomoravského kraje** "Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy" získal v soutěži Procura+ 2021 **Čestné uznání v kategorii Udržitelná veřejná zakázka**. Ocenění projekt získal za inovativní a udržitelné přístupy k veřejným zakázkám, mj. projekt klade důraz na cirkularitu, energetickou efektivitu, férové dodavatelské vztahy a celkové příjemné prostředí léčebny pro děti. **Druhé místo** v kategorii **Inovativní zakázka roku** získal **Nejvyšší kontrol-**

ní úřad za zakázku na výstavbu nového sídla NKÚ. Inovativnost zakázky spočívá v tom, že veškerá dokumentace stavby byla vypracována metodou BIM (Building Information Modeling), která umožňuje koordinovat všechna potřebná projektová data a vytvořit virtuální 3D model stavby. Jedná se o současný trend v oblasti stavebnictví a sídlo NKÚ je pilotním veřejným projektem, který vznikl díky této metodě.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

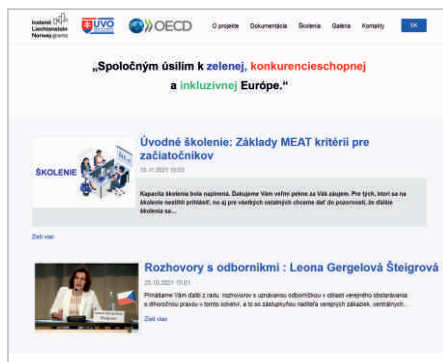
Případové studie pro vás zpracovává tým Odpovědného veřejného zadávání a pravidelně je publikuje ve složce Příklady dobré praxe [zde](#).

Naleznete zde několik desítek zpracovaných zakázek jak z českého, tak ze zahraničního prostředí. Nejnověji je zde zakázka **Městské části Praha 7** Poskytování energetických služeb metodou EPC ve vybraných budovách MČ Praha 7, jejímž účelem bylo snížit energetickou náročnost ve vybraných budovách. Rovněž nová je zakázka **České televize** na dodávku výpočetní techniky – nákup notebooků. Také jsme uveřejnili veřejnou zakázku **Masarykovy univerzity** na Služby odpadového hospodářství MUNI 2021-2023 a rovněž zakázku **Univerzity Karlovy** Revitalizace objektů Karolina – Rekonstrukce chodeb rektorátu a výukové části, ve které se zadavatel rozhodl zohlednit zejména otázky důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti při práci, ochranu životního prostředí, platební podmínky i dopad průběhu zakázky na komunitu, jakož i možnosti exkurzí a praxí.

Úrad pre verejné obstarávanie

Slovenský projekt "Zodpovedné verejné obstarávanie" je jakousi zahraniční sestrou českého projektu OVZ při Ministerstvu práce a sociálních věcí. Gestorka českého projektu Leona Gergelová Šteigrová poskytla slovenským partnerům rozhovor o praxi českých zadavatelů, o procesu příprav veřejné zakázky, ať už formou předběžných tržních konzultací nebo, hlavně v zahraničí využívaných, setkání se zadavateli Meet the Buyer. Mj. v rozhovoru zaznělo „*Vezmeme-li zahraniční praxi, máme zatím obrácené priority – namísto důrazu na časovou dotaci do přípravy veřejné zakázky a následně do contract managementu (po podpisu smlouvy), klade me hlavní pozornost na průběh zadávacího řízení, což by ale měl být spíše jen formalizovaný proces mezi dvěma důležitými momenty.*“ Celý rozhovor najdete [zde](#).

Inspirujte se
na stránkách projektu
Odpovědné veřejné
zadávání.

